Kis-Czell, 1905. IV. évfolyam. 22. szám. Vasárnap, junius 1.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSAG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kis-Czell, Gyarmathi-tér 7a. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Illuziók.

Illuziók és élet rokon fogalmak. Aki él, annak illuziói vannak és csak idővel, amikor öreg és okos lesz, mond le róluk, akkor is csak részben, mert az illuziók az emberek leghivebb kisérői a bölcsőtől a sirig s ez ugy az egyesek, mint az összesség részére szerencsének nevezhető, mivel szegények és sajnálatraméltók csak azok, kik az illuziókban való hitüket elvesztették és nem tisztázódott meg annyira gondolkozásuk, hogy az életet olyannak vegyék, a milyen, vagyis hogy az embereket hibáikkal együtt enyhén megitélhessék, avagy hibáikat elnézhessék. Ellentétben a költő ama mondásával, hogy az élet nem legértékesebbje a földi javaknak, a legtöbb ember, még ha szegény, nyomorult és elhagyatott volna is, azt állitja, hogy az élet legnagyobb szerencséjének megtestesülése. Mindenki csüng az életen, nem akar lemondani róla és lándzsát tüz mellette. És miért? Mert élni annyit jelent, mint remélni. [illegible] minden emberi lény [illegible] ságok és illuziók alakjában táplálja és le gyenek e kivánságok és illuziók bármily csalják, mégis fényt, örömet és áldást kölcsönöznek a földi létnek.

Az illuzió önámitás, — az illuzió képzelődés, mely gyakran a legnehezebbet könnyünek mutatja. Alapjában véve az életben minden — illuzió, az a hit is, hogy szeretetteink nem nélkülözhetnek; mert a természet ugy rendezte be, hogy az emberek többsége mindenre nézve pótlást találhasson s jó, hogy igy van. „Illuzió, képzelődés, ámitás az élet a bölcsőtől a sirig“ — állitják azok, akik magukat végtelenül bölcseknek tartják, miben sem hisznek semmitsem szeretnek, mert keserü tapasztalatok, az emberi fajjal szemben érzett ellenszenvok megfosztották hittől, szeretettől, reménytől. Ez a rideg felfogás érthető és megfontoljuk, hogy a szomoru tapasztalatok mennyire keserithetik el a jellemeket; ámde mégis sajnálatraméltó az, aki komor tapasztalatok által porba engedi rántani illuzióit, mert megfosztja önmagát szerencséjétől, amennyiben a látó tisztaszemével, amelyre még büszke is, csak a rosszat veszi észre és minden [illegible] viseli a földi lét terheit. Boldogok akik a fájdalom iskolája által, mely nélkül nem létezik élet, [illegible] arra a meggyőződésre jussanak, miképpen azzal a jóakarattal, mely tisztán lát ugyan, de azért megbocsát, annélkül, hogy kárhoztatna, — kiérzi ugyan az igazságtalanságot, de a tettes fölött nem tör irgalmatlanul pálczát, — aki megösmerte, hogy ez az egyedül helyes felfogás, mely földi létünket türhetővé teszi és abban való örömünket megadhatja. Illuzió nélkül megbocsátani — a sziv valódi hitvallása, az igazi bölcs élet, bármely vallásfelekezethez tartozzunk is, olyan vallás ez, mely a legnagyobb türelmességet és emberszeretetet rejti magában.

Akinek sok az illuziója, annak rendesem jó és érzékeny a szive s kinosan érzi meg, ha csalódni kell, mert akkor ugy tetszik neki, mintha erős zuhanyból váratlanul jéghideg vizsugár csapta volna meg testét. Jó és érzékeny szivüek hisznek szeretetükben, odaadásukban, a hüségben, — hisznek ama sziv meleg érzésében, mely érettünk dobban, — hisznek minden nemesben, megasztosban és fenségesben, utálják az alacsony érzületet és a gyalázatosságot, bárhol és bárminő alakban keletkezzék is és kérzik azt mindig, még ha még oly bölcsen is el volna rejtve, — szóval ideálisták. Minden ideálista illuziókkal szü- [illegible] a másik után porba tiporja, ha — mint mondani szokás — megtanulja, hogy a kulisszák mögé tekintsen és világosan felismerje, mily gyakran sokkal alacsonyabb az az impulzus, mely egyik vagy másik tett eredetül szolgált, mint sem hihették

TÁRCZA.

A nagyanya levele.

Irta: *J. Virág Béla.*

Ez az ő tragédiája. Ezt kellett volna elmondanom előbb.

Kezdő, fiatal ügyvéd volt még a Malaticzky-féle csődtömeg gondnoka. Nógrádból került a felvidéki faluba, az óriási munkát igénylő csődtömeghez. Domborodó, magas homlokán két finom rancz szaladt a szemgödrök sarkához: sugárzott arról az ész, az erős akarat, a tetterő. Fekete bajszával, szakállával ellentétben állottak szelid, kék szemei és elárulták melegen érző szivét, őszinteségét.

Éjjel nappal a csődtömeg bonyolódott pöreiben dolgozott és szenvedélylyel kutatta a felvidéki nábob bukásának távolabbi okait.

Az öreg Malaticzky László birt ugyan a főurak minden hibáival: kártyázott, merész fogadásokat tartott, pazarolt; de ilyen óriási vagyon mellett alig volt hihető, hogy oly rövid idő alatt tönkre teszik őt e szenvedélyek. Más mágnás hasonlóan költött, de vagyona romjait mégis megmentette, itt pedig ahoz sem volt remény.

Első nejétől származott fia anyja jussát örökölte és gyülölte mostoha testvéreit, de főleg mostoha testvéreit és mostoha anyját, egy gaz- [illegible]

Második nejétől származott fiai már nem fejezték be tanulmányaikat. Nem volt miért. Az idősebb menhelyet talált a vasutnál, az ifjabb aljas társaságban lopta a napot és zsarolta az anyját.

Egy ideig még Maloticsen laktak. De László halála után, a fej nélkül maradt családot kitették az ősi kastélyból a hitelezők. Nem vittek magokkal egyebet, mint az ősök vászonra festett képeit. Még a képrámákat is ott kellett hagyniok.

Megfoghatatlan módon tengődtek tovább a szomszéd mezővárosban, mig egyszer csak hire járt, hogy az a gézenguz fiu feltörte a nagyatyja koporsóját, megrabolta a halottat, leszedte a koporsó aranyozott pántjait; aztán végkép eltünt a tájról — Isten tudja hová.

Kimagyarázhatatlan volt ez a rohamos süllyedés, mintha valami átok üldözte volna azt a családot.

Hanem az ügyvéd előtt nem elegendő mentség a babona és semmi esetre sem logikai ok. Mesébe való beszéd az a megfogamzott átokról. Nem hiszi azt el a mai kor gyermeke.

Lázzal kutatta tovább a családi levéltárt és a [illegible] dohos szagu szobáját és rázárta a vassal kivert tölgyfa ajtót az elpusztult család fényes multját őrző penészes teremre.

Hosszu sötét folyosó vezetett ki a kastély udvarára, az illatos hársak alá.

Egy viharos estén ismét egyedül dolgozott a nagy kastélyban; a kulcsár — vén, kopott ember, korán lefeküdt. Két gyertya is égett előtte az asztalon s azok kisértetiesen világitották be a levéltár barna falait. Már az utolsó szekrényt rendezte, sorba nézve a sárgá foliánsokat. Bántotta a fülledt levegő. Felnyitotta az örökké csukott ablak egyik szárnyát s a keletkező szélvihar sivitva hordta azon az országut felkavart porát és végig fütyült a hosszu folyosón.

Az ügyvéd gondosan bontogatta fel egymásután az iratcsomókat s azok egyikéből véletlenül egy elsárgult levél hullott ki.

A becsapó vihar eloltotta az egyik gyertyát

„Török kasza“ az összes kaszák között a legjobbnak elismert fü és gabnakasza, teljes jótállás mellett 2 korona 40 fillér áron kapható:

Gayer Gyula czégnél Kis-Czell.

vola, — akkor következik be az a válságos pillanat, mely jellemök megőrzését fenyegeti.

Ha gyalázatossággal, haszonleséssel, alacson gondolkozással találkozunk, melyeket a nemes, előkelő hajlamu ember képtelen megérteni és még kevésbbé képes megbocsátani, mert ez ellenkeznék saját természetével és saját énjével, melyet meg kellene tagadnia, hogy azt a másik felfogása megérthesse, akkar a rideg elitélés helyébe az elnézés lépjen. Még arra a veszélyre is, hogy a divatos „praktikus ember" szemé ben nevetségesekké válhatunk, — ameddig csak lehetséges, őrizze meg mindenki a jóba, előkelőbe és nemesbe vetett hitét, elég korán kell még meglosztanunk magunkat a hittől, ha rideg tények meggyőznek, hogy ez a hit „illuzió" volt, sőt még akkor is, ha ez már megtörtént, az eltemetett illuzióból hadd támadjon föl az az ujabb hit, hogy a szomoru tény csak kivétel volt; mert ha magunk előkelően gondolkozunk és cselekszünk, rendkivül könnyebben viseljük el a piszkosságok sokaságát, melyekkel az élet bővelkedik és biztositjuk magunk nak szerencsénket, ha azt az illuziót, hogy az ember mindig felülkerekedik a jó és ama felfogás felé hajlunk, hogy minden rossz csak beteges fantáziának a kinövése, mely inkább sajnálatraméltó mint elitélendő.

Közegészségügy.

Védekezzünk a gümőkór ellen!

Irta:

Dr. STRELINGER HERMAN

sárvári járási és tb. megyei főorvos.

A gümőkór terjedése ellen irányult törekvésünk.

A gümőkór mint legelterjedtebb, legpusztitóbb népbetegség ellen az összes czivilizált emberiség egészen az utolsó időkig hasztalan vivott harczot, áldozatai évről-évre szaporodtak és megállapitott tény, hogy az összes halandóságnak legalább is egy heted részét képezik a gümőkór, illetőleg tüdővészben elhaltak.

Az utolsó évtizedekben azonban sikerült a gümőkór lényegét megállápitani és evvel együtt uj irányelvek tárulnak elénk azon módozatokra nézve, a melyek által ezen pusztitó betegség ellen nagyobb sikerrel védekezhessünk.

Hogy azonban eddig világra szóló sikereink még nincsenek, főképpen arra vezethető vissza, hogy nem csak a köznép, hanem sajnos még az intelligens társadalmi osztály a tüdővész ellen bizonyos fatalizmussal, — nembánomsággal viseltetik, mintnogy azt többnyire gyógyithatlan betegségnek tartja és igy a biztos pusztulást megadással várja és tétlenül nézi, hogy a betegnek környezete is — minden óvintézkedés mellőzésével — ezen végzetteljes betegség által fertőzve legyen és hasonló képen pusztuljon.

Ennek főoka természetesen az, hogy a gümőkór lényege és az ellene kivánatos védekezés eddig főképpen csak az orvos szakértők előtt volt ismert, világos tehát, hogy ha sikert akarunk elérni, az összes társadalom figyelmét és érdeklődését — ezen pusztitó betegség ellen fel kell hivnunk és az ellene való védekezést minden irányban nyiltan — az összes rendelkezésünkre álló eszközeink igénybevételével kell megkezdenünk.

Más kultur államok ezen irányban is előbbre vannak mint mi, mert különösen Németországban több mint egy évtized óta folyik már a gümőkór elleni harcz és mint kétségtelen eredmény, a gümükór halálozások lényeges csökkenése tekinthető.

Ezen eredményeken buzditva, a gömőkór elleni védekezés nálunk is mind inkább kezd tért hóditani azonban, hogy biztos siker legyen elérhető, csak ugy képzelhető, ha az összes tényezőknél és minden társadalmi rétegben a gümőkór lényege és az ellene való védekezésre találjon és ezen pusztitó betegség ellen fokozatosan életbe léptetendő intézkedések által, annak terjedése akadályozható legyen.

Megyénk területén is megindult már az erre vontkozó mozgalom és hivatalos állásomból kifolyólag én is kötelességemnek tartottam járásunk tisztelt közönségét ezen röviden összefoglalt utba igazitás által a gümőkór lényegéről és az ellene irányult védekezés alapalveiről tájékoztatni.

A gümőkór lényege és terjedési módja.

A gümőkór nagyjában abban áll, hogy a szervezet egyes részein kis gümők keletkeznek, ott fejlődnek, terjednek és következményként az illető szerv roncsolását és végeredményben a test sorvadását és pusztulását eredményezik.

Kiválóan kedvelt helyek a gümők fellépésére főképpen a tüdők képezik, de előfordulnak ugy elsődleges, mint másodlagosan a szervezet bármely részén is.

A gümőkór, illetőleg tüdővész már régibb idő óta ragályos betegség hirében állott ugyan, kétségtelenné lett azonban ezen feltevés 1882 ben a gümőkór baczilusának megállapitása által.

A gümőkór baczilusa egy sajátságos növényi szerv, a melyne. górcső alatti kimutatása nagyobb nehézséggel nem jár és jellegzetes alakján kivül főképen következő tulajdonságokkal bir:

Fejlődéséhez magasabb hőmérsékletre van szüksége, ugy találtatott, hogy legkedvezőbb fejlődési viszonyok között jön, ha állandóan 30° Celsius hőmérsékletnek van kitéve. A szabadban való fejlődéséhez tehát a változó hőmérséklet nem alkalmas, ellenben mint legalkalmasabb talaj az emberi és állati szervezet találtatott.

Megállapittatott továbbá, hogy a gümőkór baczilusa, ha szabadban nem is igen talál alkalmas talajt fejlődésére, hogy mégis rendkivül ellenálló képességgel bir ugy annyira, hogy a rothadó köpetben 43-. szárazlégkörben sőt 187 napig fertőző képességét megtartja.

Folyt. köv.

HIREK.

— **Mikor házasodjunk?** A házasságnál nem utolsó szerepet játszik az időszak megválasztása sem. *A kis házi tanácsadó* czimü könyvecske erre vonatkozólag a következő verses utasitást adja:

Januárban még nem szabad,
Hisz jobb mulatság is akad
A nősülésnél. Februárban
Egy leány sincs otthon, mind a bálban.
Sőt márcziusban sem tanácsos,
A nő ilyenkor fáradt, álmos.
Április a bolond hava,
[illegible]
Májusban itt a szép tavasz,
Jobb lesz, ha még nőtlen maradsz.
Juniusban langyos az est,
A férfi nősülésre rest.
Juliusban nagy a meleg,
Ne házasodj meg, ezt ne tedd.
Augusztusban forró a nyár,
Ne siess, hisz a lányka vár.
Szeptember esős, csunya ősz;
Ne nősülj, ne légy asszony-csősz,
Októberben hüvös a szél,
Boldog, ki akkor nőtlen él.
Novemberben nagy a hideg,
Az asszony nem kell senkinek.
Deczemberben csik a hó —
És házasodni nem való! . . .

— **Hivatal vizsgálat.** Laky Kristóf dr. cs. és kir. kamarás, curiai biró, a szombathelyi kir. törvényszék elnöke, mint lapunk legutóbbi számában jeleztük már, a mult szombaton érkezett Kis Czellbe a

---

és az izgatottan kutató ügyvéd elfeledte azt meggyujtani.

Először a kihullott iratot nézte meg. A nagyanya levele volt egyik unokájához, Imréhez, László bátyjához. Végig futotta az első oldalt. Csupa érdektelen hizelgés volt a nagyanyai szeretet nyilvánulása dédelgetett unokájához.

Kelletlenül tette félre és tovább tette a csomagot. Jegyzett, olvasott és ismét jegyzett, azután összekötötte az átfogó zsineget és visszavitte az egészet a szekrénybe. Csak [illegible] szaftert, vette észre, hogy a levél ott maradt az asztalon. Bosszusan kapta föl, hogy visszategye a többihez.

Az a levél pedig oly nehéz volt, mintha egy család pusztulása, egy elhibázott élet sulya nyomná.

És végre is, miért őrizték olyan gonddal éppen ezt a levelet?

Gondolkozva ment vissza az asztalhoz, maga elé tette az elsárgult levelet, halavány, kuszált irásával és ujból elolvasta az első oldalt, melynek sora azzal végződött: „. . . de Lászlót . . ."

Az ügyvéd ébredő izgatottsággal forditott.

„. . . verje meg az Isten, mert gonosz szándékkal reám emelte kezét . . ."

Aztán irtóztató átok következett, minót csak az imájában megzavart szombatos mondhat, minővel holtáig beteggé teszi ellenségét a hindu brahmin, minót csak egy meggyalázott nagyanya mondhat szentségtelen unokája fejére.

„. . . sirját ne szentelje be pap, tetemét hányja ki a föld és lelkének ne irgalmazzon az igazságos Isten se a földön, se az égen! Földön futó koldus legyen ősi birtokán, ősatyái sirját gyalázzák meg gyermekei! Legyen oly becstelen, hogy az apagyilkos is megtagadja őt! . . .

Az ügyvéd kezében reszketett a levél, szemei előtt összefolytak a betük.

— Nagy Isten. Mi ez?

— A következő pillanatban egy szélroham irtóztató csattanással becsapta a nehéz tölgyfaajtót és eloltotta a pislogó gyertyát . . .

[illegible] A [illegible] megállapitott [illegible] nesztelenül felnyilott és azon egy fehérbe öltözött matróna lépett be, kezében gyertyával.

A gondnok egy ideig meredten nézte a némán közeledő alakot, hisz minden vonása oly ösmerős volt előtte . . . igen . . . igen . . . ott fügött ő is a falon a többi ősök között . . . bal arczán — ütéstől eredt — vörös csik . . . a nagyanya!

Mint egy őrült ugrott fel helyéről és ki akart rohanni, de a becsapott ajtó egy pillanatra utját állta.

Még egyszer visszatekintett. Az országut topolyfájába leütő villám vakitóan megvilágitotta a levéltárt. Az a fehér alak letette a gyertyát az asztalra, leült, a kiteritett levél fölé hajolt és sirt . . .

A tulcsigázott erő megfeszitésének engedett az ajtó s mint egy üzött gyilkos rohant ki az udvarra és kalap nélkül, esőtől összecsapzott hajjal esett össze otthon — eszméletlenül . . .

kir. járásbíróság megvizsgálására. A törvényszék elnöke négy napig tartó beható vizsgálat után elismerését fejezte ki a kir. járásbíróság vezetőjének, Szabó Imre kir. járásbirónak a kis czelli kir. járásbiróságnál tapasztalt rend felett. A törvényszék elnöke szerdán délután a Sághegyen vendége volt Raffel Mihály birtokosnak és az esti gyors vonatral székhelyére Szombathelyre utazott.

— **Urnap.** A katholikusok idei urnapi körmenete nagyon szépen sikerült. A napfényes időben, nemcsak a helybeliek, de a szomszéd községbeliek is nagyszámban jelentek meg. A virágot hintő kis lányok fehérruhás, zászlós serege igen kedves képet nyujtott. Az iskolás gyermekek a tanitók vezetésével, a testületek zászlók alatt jelentek meg. Az ünnepi misét fényes segédlettel dr. Wágner Lőrincz apát celebrálta.

— **Bucsu.** Nemes-Magasiban a mult vasárnap volt a bucsu, melyen számosan vettek részt a vidékről és élvezték a nemesmagasiiak ismert vendégszeretetét. Ez alkalommal az ottani tüzoltótestület tánczmulatságot is rendezett az Erzsébet ligetben, melyen igen sokan voltak. Pór-Magasiban szintén e napon volt a bucsu.

— **Városi zsebtolvaj.** Német Mihály kecskédi lakos zsebjéből a mult hétfői sági vásáron 60 koronát kiloptak. A csendőrség azonban hamarosan kinyomozta a tolvajt, letartóztatta és bekisérte a kir. járásbiróság fogházába, hol bizonyára elég ideje lesz tette felett elmélkedni.

— **Tánczmulatság.** A nemes-dömörki Olvasókör, könyvtara javára a jövő vasárnap, folyó hó 8-án Nemes-Dömölkön az «Angyal»-vendéglő mulatókertiében nyári tánczvigalmat rendez. Belépő családjegy 2 korona, személyjegy 1 korona.

— **Sport-egyleti mulatság.** A Vasvármegyei Sport Egylet szombathelyen, 1902. évi junius hó 14-én a „Jégverem"-ben sport-vásárral egybekötött nyári tánczmulatságot rendez. Belépti-dij: Személyen [illegible] korona. Kezdete este 7 órakor. A mulatság az ujonnan épült fedett-kerthelyiségben kezvezőtlen idő esetén is meg fog tartatni.

— **A Hungári** szálloda ujra megnyilik rövid idő mulva. A szállodát most renoválják, festik, szóval teljesen uj köntösbe öltöztetik. A szállodát mint halljuk, a tulajdonos Hitelbanktól Posch Gyula, körmendi kávés vette ki bérbe. Oszintén kivánjuk, hogy az uj szállodás ne jusson elődei sorsára a „Hungária" szállóban.

— **Ujitás a csendőrségnel.** Az orszt tüzoltó szövetség körében igen ügyes eszme merült [illegible] terjesztés tettek, hogy [illegible] tanfolyam-rendes tantárgyai közzé felvétessék a tüzoltás is. A belügymiuisztérium elfogadta a javaslatot s a csendőrfőparancsnokság a tuzoltó szövetség elnökségével most tárgyal az uj tantárgy bevezetése iránt.

— **Elkisért tolvajok.** Emlitettük már lapunkban több izben, hogy a kis-czelli szerelemtanyán még a télfolyamán nagy dáridót csapott két vásári tolvaj, kik Ferenczy Dániel győrszemerei lakóstól a kenyeri állomáson egy pár ökör árát loptak el. Károsult feljelentése folytán a csendőrök elfogták a tetteseket a kis-czelli büntanyán s bekisérték őket a kis czelli kir. járasbiróság fogházába a szerelem pillangókkal együtt. Majdnem három hónapig tartó vizsgálati fogság után a bünös kompániát a mult pénteken szállitották el a csendőrök erős fedezet mellett a szombathelyi kir. törvényszék fogházába, hol várják méltó büntetésüket.

— **Az állategészségügy vármegyénkben.** Veszettség: Vönöczk 1 udvar, Kemenes-Szt.-Márton 1 u., Vas-Korpád 1 u., Baltavár 1 u. Ivarszervi hólyagos kiütés: Korong 1 u., Velike 1 u., Vasvár 1 u. Rühkór: E.-Kesző 1 u., Körmend 1 u., Rakó 1 u., Szécsény 1 u., Egervölgy 1 u. Sertésvész: Szt.-Gotthárd 1 u., Sorok-Ujfalu 1 major, Kám 6 u, Vasvár 1 u.

— **Gazdasági munkástanács.** szerve zését határozta el a földmivelésügyi miniszter. Ennek a tanácsnak az lesz a feladata, hogy a földmivelésügyi miniszternek a gazdasági munkásügyi kérdésekben külön fölhivásra vagy kezdéséből véleményt adjon, javaslatokat tegyen s a gazdasági munkásügyi intézmények és társadalmi kérdések támogatására közremunkáljon. A tanács elnöke a földmivelésügyi miniszter, alelnöke a fö'dmivelésügyi államtitkár, kiket a földmivelésügyi miniszternek esetről esetre kifelölt tagja helyettesit. A tanácsnak a belés kereskedelemügyi miniszter egy-egy képviselőjén, továbbá a földmivelésügyi miniszter által kinevezett két tagon kivül huszonnégy tagja van, akik közül tizenkettőt az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegitő pénztár alapitó tagjainak gyülése választ, tizenkettőt pedig a gazdasági munkások sorából ugyanez intézmény helyi bizottságainak kiküldöttei választanak A tagok megbizatásának tartama három év. Az időközben megüresegett helyek azonnal betöltendők. A helyi bizottság küldöttei, akik mindenkor gazdasági munkások, az utazások megtéritésén felül az elmulasztott munkanapra megfelelő kárpótlást kapnak. Ennek mértékét a földmivelésügyi miniszter állapitja meg. A tanács üléseire esetenkint oly tisztviselőket és szakjérfiakat is meghivhatnak, akik nem tagjai a tanácsnak. Ezek szavazati joggal nem birnak. A tanács ügyrendjét a miniszter külön rendelettel fogja megállapitani.

— **Jégverés elleni biztositás.** Hogy hányszor teszi tönkre a gazda legszebb reménységeit egy-egy hirtelen lezuduló jégeső, azt sajnos, [illegible] tapasztalatból tudhatjuk.

E csapás ellen biztositással igyekszünk védekezni, mivel ez az egyedüli mód arra nézve, hogy kárunk, ha mindjárt teljesen nem is, de legalább nagyobbrészt megtérüljön.

Baj azonban, hogy gazdáink igen nagy része sem a biztositás megkötése, sem a kár felbecsülése körül nem bir kellő jártassággal minél fogva a biztositáshoz szükséges ivek betöltését az ügynök tetszésére bizza aki — ha nem eléggé lelkiismeretes — már itt kárt tehet a gazdának; ha pedig bekövetkezik a jégverés, maga a gazda nem értvén a valódi kár felbecsüléséhez, megint ki van szolgáltatva a becsüsök kénye-kedvének és esetleg sokkal kevesebb összeget kap a biztositó társaságtól, mint amennyi őt jogosan, igazság szerint megilletné. De megsok kellemetlenség, sőt költséges pör is támadhat, ahol megint csak a gazda huzza a rövidebbet.

S mindez másképen nem lehetett volna, ha a gazda maga is értett volna a biztositás helyes megkötéséhez és a kárnak felbecsüléséhez.

Ezekre nézve pedig kimeritő, könnyen megérthető és számos példával is megvilágositott utbaigazitást ad. „A jégverés által okozott károk biztositása és becslése" czimü könyv, Várady Lajostól, amely Budapesten a „Franklin-Társulat"-nál jelent meg s kemény kötésben 3 koronáért kapható

— **Gazdakörök (gazdák vagy földmivelők szövetsége).** A Magyar Gazdaszövetségnek egyik legfőbb törekvése a kisgazdák és földmivelők támogatása s érdekeiknek hathatós előmozditása. Hogy ez minél eredményesebb legyen, legsürgősebb feladat a kisgazdák és földmivelők szervezkedése. A szervezkedés módozatainak megbeszélése czéljából a Magyar Gazdaszövetség a f. évi junius hó 12-én, csütörtökön, d. u. fél 4 órakor Budapesten a vármegyeház disztermében egy értekezletet tart, melyre ez uton is meghivja a lelkész, tanitó és jegyzőket, valamint mindazon birtokosokat, gazdákat és földmivelőket, kik a földmivelők szervezkedésénél, illetve községi gazdakörök létesitésénél (földmivelők vagy gazdák szövetsége) közremüködni hajlandók. Ezen értekezleten a fölkért előadók részletesen fogják ismertetni a kisgazdák és földmivelők szervezkedésének szükségességét vagyis a gazdakörök czélját, hivatását és működési irányát, a kik e hazafias nemes munkában részt venni kivánnak s az értekezleten jelen lenni akarnak, sziveskedjenek legkésőbb junius hó 1-ig a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál (Budapest, Baross-utcza 10) jelentkezni. Miután lehetséges, hogy ingyenes elszállásolást kaphatnak az értekezleten megjelenők, a mennyiben tehát erre reflektálnak, sziveskedjenek ebbeli szándékukat szintén junius 1-ig tudatni. A jelentkezők féláru vasutimenetjegy váltására jogositó igazolványt kapnak, ha közlik pontos czimüket s azon vasuti állomás nevét, honnan elindulni akarnak. Az értekezletet megelőzőleg ismerkedés czéljából társas étkezés lesz d. u. 1 órakor a Pannonia-szálló (Kerepesi-ut) éttermében.

— **Egy uj mezőgazdasági gépgyár Budapesten.** A nálunk már eddig is jó hirnévnek örvendő Hofherr és Schrantz czég Kisyesten az Üllői-ut mentén, nagyszabásu, modern berendezésü mezőgazdasági gépgyárat épittetett, melyet jelen évben üzembe is helyezett. Nevezett czég eddig csak bécsi gyártelepén készült gépeit hozta hozzánk, melyek jóságuk, jó anyag felhasználásával végzett pontos kivitelük és honi viszonyaikhoz alkalmazott helyes szerkezetük miatt külföldi voltuk daczára is általánosan elterjedt és kedveltekké valtak.

Annál örvendetesebb az a körülmény, hogy e gépek most már itthon készülnek. Magyar munkásoknak ad kenyeret a gyár és magyar anyagot dolgozva fel, valódi hazai iparczikket termel.

A gyártelep minden egyes műhelye és felszerelése mintaszerü, épületei szépek, egyszerüek és világos helyiségekkel birnak. A gyár 600 munkás foglalkoztatására van számitva s jelenleg 300 munkással dolgozik. Mint tisztán mezőgazdasági gépgyár ezen Hofherr és Schrantz-féle uj gyártelep a legelsők közt foglal helyet és a jó kezekben levő vezetés, valamint a mintaszerü modern berendezés elég biztositékot nyujtanak jó gyártmányok előállitására s a magyar gazdaközönség részére ezen uj hazai gépforrás határozott nyereséget jelent.

— **Gazdaink figyelmébe!** A külföldi porosz szenet teljes mértékben pótolja a tatai tojás szén (brikett). Utalunk a vonatkozó hirdetésre.

Köszönetnyilvánitás. Mivel képtelen vagyok, a felejthetetlen férjem elhunyta alkalmából hozzám érkezett számos részvét nyilatkozatra különkülön válaszolni, ez uton adok hálás köszönetemnek kifejezést mind azon jóakaróink és ismerőseinknek, kik engem e sulyos csapás és pótolhatatlan vesztességem alkalmából vigasztaló szavaikkal felkeresni szivesek voltak.

Jánosháza, 1902. május 27.

özv. Figuli Györgyné.

Csépléshez!

A Magyar általános kőszénbánya r.-t.
Budapest.
Ajánlja:

Tatai
Királdi
Sajó-Szent-Péteri
Doroghi
Tokodi
Ebszönyi
Mészpor trágyázáshoz

jó minőségü szeneit rendkivül jutányos áron.

Tatai tojás szén (brikett)!!
Ebszönyi mész.

A tatai tojás szén (brikett) minőségben vetekedik a porosz szénnel és sokkal olcsóbb! 1—3

MEGVAN:

ezzel kezdte sok sok beteg, a ki a **Vértes**-féle **Sósborszeszt** (Ferenczpálinkát) száz meg százféle nyavalya ellen használta és használat által **megszabadult** a **bajától**. Annyi köszönő levelet hozott és hoz még minden nap a posta, — urtól parasztól — hazánk minden **részéből** ugy mint a külföld legtávolibb országaiból — hogy egy könyvesház tele lenne vel, ha mind lenyomtatnánk, de csak az utóljából szedtünk elő egy párt abba a kis füzetbe, a melyet mindenkinek, a ki azt kéri, a postán ingyen küldünk be.

A Vértes-féle Sósborszesz, különleges készitési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik mint fájdalomcsillapitó, **bedörzsölés**, illetőleg **borogatás**: **köszvény, csuz, meghülés, nyilamlas, szurás, szaggatás** ellen, **fejfájas, bénulás, ficzamodás, gyuladas, daganatok, mell-** és **torokbántalmak** ellen. — **Levélhordó, katona, kerekpáros, vadász** meg minden járó-kelő ember elfáradt lábaiba uj erőt önt. — Mint kitünő kellemes **pipereczikk** a legjobb szolgálatot teszi a **fejbőr** erősitésére, elpusztitja a hajhullást okozó korpát; jó a **szaj** ápolására, mert ha 5—10 cseppet teszünk egy pohár vizbe, kellemes, fölfrissitő, a szájat fogat tisztitó szájvizünk van.

Belsőleg a Vértes-féle Sósborszesz nagyon használ **gyomorgörcs, hasmenés, roszullet, fejfájás** ellen, mint kellemes **üditő ital** stb Különösen Isten áldása arra felé, a hol nincsen jó **ivóviz**, mint p. o. az alföldön, — mert ha pár cseppet a vizbe öntünk, megöli a sok káros bacillusokat és czáltal az élvezhetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve a Vértes-féle Sósborszesz majdnem minden bajnál használható első segitségül. Belsőleg egynehány csepp veendő czukorra vagy vizre, külsőleg pedig egyszerüen bedörzsöljük, hogy a bal elmuljék.

Nem csoda tehát, hogy az a ki ezen **legkitünőbb, legmegbizhatóbb** és **mindenre jó** házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

Vértes-féle Sósborszesz kell nekem és **semmi más!**

Mi a különbség a **valódi Vértes**-féle Sósborszesz — a mely 30 filléres, 1 és 2 koronát üvegekben kapható — és a hatástalan utánzatok közt?

Védjegy.

Megismerjük a következőkről:

A 30 filléres üveg hosszszukás, nyégyszögletes és 10 darab van a skatulyában: az 1 és 2 koronás üvegek hosszukásak, laposak és az egyik keskeny oldalán „**Vertes**", a másikon „**Lugos**" be van égetve és minden üvegnek külön skatulyája van. Azonkivül az 1 és 2 koronás üvegek skatulyája mind a két végén olyan jegygyel van lezárva, a melynek közepén a „Vértes" név látható.

Mind a három üvegnek a **czimkéjén** (czéduláján) az ide baloldalra nyomott kiabáló **parasztember** van, védjegyül Ugyanaz a védjegy van a **leirason** és a **skatulyája** mind a két oldalán.

Az üveg **dugóján** valamint **czimkéjén** (czéduláján) „Vértes Lugos" szavak vannak beégetve, bepréselve.

Kicsibe kimérve a Vértes-féle Sósborszeszt **sehol** sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, 1 és két koronás eredeti üvegekben.

A Vértes-féle Sósborszesz egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melyet nemcsak itthon, hanem külföldön is mindenütt keresnek, megbecsülnek és nem régiben megint

Ostende-, Róma-, Páris- és **London**-ból az ottani kiállitáson **első dijakkal**: diszoklevéllel diszkereszttel és aranyéremmel lett kitüntetve. 1 egyszerü üveg **Vertes** féle Sósborszesz, kimeritő használati utasitással együtt, 1 kor.; 1 dupla üveg, $2^1/_2$-szer annyi tartalommal mint egy egyszerü, 2 kor.; 1 próbaüvegecske 30 fil. Kapható: Gyógyszertárakban, drogueriákban és fűszerkereskedésekben. **Kiss-Czellben: Nagy** Gyula ur fűszerkereskedésében, egyaltalán ott, hol plakát a fenti védjegygyel látható, valamint közvetlen:

Vértes és Társa Lugoson.

4—10 kozmeticai és vegyészeti gyárában.

Szives figyelembe.

Van szerencsém szives tudomásul adni, hogy Kis-Czellben Sági-utcza (Kauffman pék házában) a Bárány vendéglő átellenében

férfi szabó üzletet rendeztem be.

E téren szerzett több évi tapasztalataim folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a *legkényesebb* igényeket is képes vagyok kielégiteni. Egyben szives tudomásul hozom még, hogy becses megrendelőim kényelmére egy „Müvegytisztitó intézetet" is rendeztem be.

Elvállalok mindenféle férfi és női ruhákat selyem és gyapjuból, továbbá csipke, ablakfüggöny, butorszövet stb. tisztitását jutányos mérsékelt áron.

A n. é. közönség szives támogatását kérve maradtam kiváló tisztelettel:

3—6 **Guttmann Adolf,**
férfi szabómester, müvegytisztitó intézet tulajdonos *Kis-Czell.*

Értesités.

Van szerencsém a nagyérdemü közönséget tisztelettel értesiteni, hogy *Kis Czellben* a mai kor igényeinek megfelelő

fuvarozó és szállitási üzletet

nyitottam.

Elvállalok mindenemü fuvarozást és szállitást mérsékelt dijazás mellett, ugyszintc bármiféle butor, tégla és anyag szállitást. Kocsijaim czélszerüek és bármiféle szállitásra alkalmasak, miután azok rendes stráf és oldalos stráfra vannak készitve.

Lakásom Pálovits József városbiró ur házában (Papai-utcza) van.

A nagyérdemü közönség pártfogását kérve, maradok

Kis-Czell, 1902. május hóban

kiváló tisztelettel

Schöntag Márton

2—3 szállitó.

Hirlapokat,

bármily mennyiségben, huzamosabb időre **potyázásra** elfogad: **Magyar Fülöp** korcsmáros, a (Náczi ipa) a „**vörös csillaghoz**" **Kocson, u. p. Boba.** 1—5

Rumpold János

férfi szabó-mester.

bel- és külföldi szövetek nagy raktára

PÁPA

Fő-tér 12. Hanauer-féle ház.

Készit legujabb angol és franczia divatu uri ruhákat, valamint kitünő szabásu magyar ruhákat; **papi palástokat, reverendákat, czimádákat**, különféle **livre öltönyöket** magyar és német kivitelben, mérsékelt, jutányos, versenyképes árakon.

Gyászruhák 24 óra alatt készülnek. mühelyemben.

Vidéki megrendeléseket szigoru pontossággal teljesit.

Minták ingyen és bérmentve küldetnek

5—10.

Állást nyernek.

AZ »ORSZAGOS PÁLYÁZATI KÖZLONY« utján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyernek: **ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, községi jegyzők és jegyzőirnokok, nőtisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és gyakornokok.** Előfizetési ára $^1/_4$ évre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Rökk Szilárd-utcza 27. Alláskeresési beigtatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betüvel 4 fillér, nyilttérben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetéseket legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal. 9—12

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

Zichy Mihály Album.

A PESTI NAPLÓ, amely eddigelé Madách *Ember tragédiáját, Arany balladáit Zichy Mihály képeivel*, Katona József *Bánk bánjat*, Kisfaludy Sándor *Himfy szerelmeit*, remek albumba foglalva és legutoljára a *Költők Albumát* adta olvasóinak karácsonyi ajándékul, az idén az eddiginél is nagyobb szabásu, diszben, tartalomban nemcsak az eddigi ajándékokat fölülmuló, de könyvpiaczon is ritkaság számba menő diszművet, a

⊙ ⊙ **Zichy Mihály Albumot** szánta olvasóinak karácsonyi ajándékul. ⊙ ⊙

Zichy Mihály képeinek válogatott, impozáns albumba foglalt gyüjteményét a Költők Albumánál nagyobb és diszesebb alakban. **Zichy Mihály** világhirü müvészi termelésének legjavát, *legszebb festményeit és rajzait* foglalja magában ez a diszmü *negyven műlapon*, amelyek mindegyikéhez legkiválóbb esztétikusainak és mübirálóink irnak szövegmagyarázatot. A valóban remek kivitelü műlapoknak egy része **gyönyörü szinnyomásu** lesz, olyan, amilyen eddig alig jelent meg magyardiszmüben.

A negyven pompás műlapot, a kisérő szöveget és *Zichy Mihály egyéniségének és változatos életpályájának regényes rajzát*, valamint Zichy rajza után készült **gazdag bekötési tábla** foglalja gyönyörü diszes kötetbe.

A PESTI NAPLÓ e nagyszabásu diszmüvét az Athenaeum állitja ki. *A Zichy Mihály Albumot*, amelynek ára az Athenaeum eredeti kiadásában *90* korona a „Pesti Napló" uj kvart kiadásában karácsonyi ajándékul megkapja a **Pesti Napló** minden állandó előfizetője. *És megkapják díjtalanul azok az uj előfizetők is, akik egész éven át fél negyedév, vagy havonkint, de megszakitás nélkül fizetnek elő a »Pesti Naplóra.*

Nyomatott a kiadó „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben, 1902.